

Rada
Evropské unie

Brusel 3. února 2023
(OR. en)

5933/23

COMPET 64	EMPL 47
IND 33	ENER 58
MI 73	ENV 93
CLIMA 50	FIN 130
CONSOM 29	FISC 20
DIGIT 14	POLCOM 19
ECOFIN 107	RC 2
EDUC 36	RECH 37

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	2. února 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 62 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi

---

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 62 final.

Příloha: COM(2023) 62 final

V Bruselu dne 1.2.2023
COM(2023) 62 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ,
EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VBORU A VÝBORU
REGIONŮ**

Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi

1. ÚVOD: PRŮMYSLOVÝ PLÁN ZELENÉ DOHODY PRO VĚK S NULOVÝMI ČISTÝMI EMISEMI

Toto desetiletí bude rozhodující pro omezení globálního oteplování a přijetí opatření nezbytných k dosažení nulových čistých emisí. V sázce je toho hodně a problémy jsou složité – současná naléhavá situace však může být i příležitostí, která nastává jednou za generaci a kterou můžeme využít k intenzivnímu investování do hospodářství a průmyslu založeného na čistých energiích pro věk s nulovými čistými emisemi.

Zelená dohoda pro Evropu pevně stanovila naše cíle v oblasti ekologické transformace, včetně cílů v oblasti klimatu směřujících k dosažení nulových čistých emisí do roku 2050. Balíček „Fit for 55“ je konkrétním plánem pro zdárnou reorientaci evropského hospodářství a plán REPowerEU urychluje přechod od fosilních paliv. Spolu s akčním plánem pro oběhové hospodářství tak vytvářejí rámec pro transformaci průmyslu EU nezbytnou pro věk s nulovými čistými emisemi.

Během několika nadcházejících let dostane věk s nulovými čistými emisemi pevnou podobu. Vzniknou nové trhy, inovace přinesou průlomové čisté technologie, které pak budou uvedeny na trh a přemění naše energetické systémy. Znamená to, že ti, kteří dnes budou investovat rychle a jako první, si v této nové ekonomice zajistí své místo, vytvoří pracovní místa pro pracovní sílu s novými kvalifikacemi, oživí průmyslové výrobní základny, sníží náklady ve prospěch lidí i podniků a budou v té nejlepší pozici, aby podpořili ostatní části světa při dekarbonizaci jejich vlastních ekonomik.

Pro evropský průmysl je to tak rozsáhlá příležitost, že je potřeba se jí prioritně zabývat. Mezinárodní energetická agentura odhaduje, že celosvětový trh pro hlavní masově vyráběné technologie čisté energie dosáhne do roku 2030 hodnoty přibližně 650 miliard USD (tedy zhruba 600 miliard EUR) ročně, což je více než trojnásobek dnešní úrovně. Počet souvisejících pracovních míst v odvětví výroby energie by se ve stejném období mohl více než zdvojnásobit¹. Průmysl s nulovými emisemi celosvětově silně roste, a to v míře, v níž poptávka někdy převyšuje nabídku.

EU je velmi dobře vybavena k tomu, aby jednala a využila příležitostí, které jsou spojeny se snahou o dosažení nulových čistých emisí. Evropský hospodářský model, který je založen na jednotném trhu, přinesl v posledních desetiletích rostoucí prosperitu. Evropa zaujímá vedoucí postavení v oblasti inovací, rizikového kapitálu a zavádění technologií přispívajících k dosažení nulových čistých emisí i při zavádění udržitelných výrobků. Má silnou výchozí pozici – její průmysl prokazatelně určuje trendy a normy a je čím dál tím více digitalizován. Vyrábí vysoce kvalitní a inovativní výrobky, které se používají po celém světě. Pracují v ní přední světoví vědci a výzkumní pracovníci, kteří soustavně vyvíjejí průlomová řešení nebo zdokonalují stávající technologie.

EU rovněž prokázala, že **ekologická transformace může posílit konkurenceschopnost.** Postupné ukončování spotřeby ruských fosilních paliv urychlilo novou průmyslovou revoluci, jejímž cílem je ukončit věk fosilních paliv. Naše hospodářství vyvíjí a zavádí širokou škálu nových technologií přispívajících k nulovým čistým emisím, v dopravě, ve stavebnictví, výrobě, energetice, a dokonce vytváří zcela nové trhy. Náš ekosystém nulových čistých emisí měl v roce 2021 hodnotu více než 100 miliard EUR a od roku 2020 se jeho hodnota ještě zdvojnásobila².

---

¹ Energy Technology Perspectives (Evropské technologické perspektivy) (2023), Mezinárodní energetická agentura.

² [The rise of European Clean Tech – Report](#) (Zpráva o vzestupu evropských čistých technologií),

EU rovněž prokázala svou inherentní odolnost vůči neustálým změnám a výzvám. Průmysl se potýká s mnoha výzvami, od vysoké inflace, nedostatku pracovních sil, demografické změny, narušení dodavatelských řetězců po pandemii COVID-19 a rostoucích úrokových sazeb až po prudký nárůst nákladů na energii a ceny vstupů. Výzvou je i silná, ale ne vždy spravedlivá hospodářská soutěž na roztržitém světovém trhu. Navzdory těmto problémům se hospodářství EU dosud výrazně dobře drží a politická jednota se vyplácí. Ceny plynu a ropy nyní klesly pod úroveň před válkou. Inflace v celé Evropě již druhý měsíc po sobě poklesla, v prosinci 2022 dokonce výrazně. Nezaměstnanost je nižší než před finanční krizí v roce 2008 a trhy práce nadále dosahují dobrých výsledků.

EU je přesvědčena, že na svém území může urychlit transformaci průmyslu na průmysl s nulovými čistými emisemi a je odhodlána to učinit. Nejenže může reagovat na potřeby a příležitosti, jako je zavádění obnovitelných zdrojů energie, transformace energetických a dopravních infrastruktur, například sítí, masivní přechod na vodík z obnovitelných zdrojů jako skladovací médium, palivo a vstupní surovinu, ale může se také stát vedoucím hráčem v průmyslových odvětvích, která budou přispívat k dosažení nulových čistých emisí. V oblasti čistých technologií také může navázat nové formy spolupráce se zahraničními partnery. Díky partnerské spolupráci na rozvoji technologií přispívajících k nulovým čistým emisím, diverzifikaci a posílení dodavatelských řetězců a podpoře ostatních při jejich ekologické transformaci může závod o dosažení nulových čistých emisí prospět nejen planetě, ale i podnikům.

Za povzbudivé znamení lze považovat to, že evropští partneři se začínají chápat příležitostmi, které snaha o dosažení nulových čistých emisí nabízí průmyslu. Zákon Spojených států o snížení inflace povede do roku 2032 k mobilizaci více než 360 miliard USD (zhruba 330 miliard EUR). Cílem japonských plánů zelené transformace je získat prostřednictvím dluhopisů „zelené transformace“ až 20 bilionů JPY (zhruba 140 miliard EUR). Indie zavedla režim pobídek spojených s výrobou s cílem zvýšit konkurenceschopnost v odvětvích, jako jsou solární fotovoltaika a baterie. Spojené království, Kanada a mnoho dalších rovněž předložily své investiční plány v oblasti čistých technologií. Evropa je odhodlána spolupracovat se všemi těmito partnery v obecném zájmu.

Obchod a hospodářská soutěž v průmyslu s nulovými čistými emisemi však musí probíhat spravedlivě. Některé iniciativy našich partnerů mohou mít nežádoucí vedlejší účinky na náš vlastní průmysl s nulovými čistými emisemi. Závažné je, že vyjádřeno v porovnání s HDP jsou čínské subvence již dlouhou dobu dvakrát vyšší než subvence v EU³. Tato skutečnost vedla k narušení trhu a k tomu, že výrobě řady technologií přispívajících k nulovými čistými emisím v současné době dominuje Čína, která z dotací na inovace a výrobu v oblasti čistých technologií učinila prioritou své pětiletky. Ohlášené investice Číny do čistých technologií přesahují 280 miliard USD (zhruba 260 miliard EUR). Evropa a její partneři proto musí proti účinku těchto nespravedlivých subvencí a dlouhotrvajícího narušení trhu výrazněji zasáhnout. Pokud je veřejná stopa na soukromých trzích nadměrná, vzniklá narušení vytvářejí nerovné podmínky a dochází k nekalé hospodářské soutěži. Komise bude i nadále plně využívat nástroje na ochranu obchodu k ochraně jednotného trhu a mezinárodního obchodu založeného na pravidlech před nekalými obchodními praktikami, jako jsou dumping a subvence narušující hospodářskou soutěž.

Výzvy v oblasti konkurenceschopnosti přetrvávají. Éra levných fosilních paliv skončila, a proto musíme urychlit ekologickou transformaci a zajistit průmyslu přístup k hojně a cenově

<https://dealroom.co/uploaded/2022/04/Dealroom-Talis-Climate-Tech-Europe-2022.pdf>

³ [Chinesische Subventionspolitik: Effekte auf deutsche Unternehmen \(vbw-bayern.de\)](https://www.vbw-bayern.de)

dostupné čisté energii. EU musí stavět na své nejsilnější stránce, tedy na jednotném trhu, a musí předejít roztržičnosti. Komise proto hodlá navrhnout komplexní evropský přístup založený na společných strategických prioritách a na posouzení investičních potřeb. Bude proto nutné posoudit různé možné formy společné reakce EU, včetně financování z EU. Bude také třeba ještě více usnadnit přístup podniků k soukromému financování, zejména dokončením unie kapitálových trhů. Větší konkurenceschopnost musí jít ruku v ruce s dobře placenými kvalitními pracovními místy a investicemi do lidského kapitálu.

Rozhodnutí, která přijmeme dnes, ovlivní podobu věku s nulovými čistými emisemi. EU musí být připravena jít příkladem, a to rychle, ambiciózně a se společným chápáním směru. Společná reakce zakotvená v politikách a nástrojích EU bude mnohem účinnější než doplňování 27 vnitrostátních přístupů.

2. PRŮMYSLOVÝ PLÁN ZELENÉ DOHODY PRO EVROPU – ZÍSKAT NÁSKOK

V době převratných příležitostí a výzev Evropa potřebuje pro Zelenou dohodu nový průmyslový plán. Plán bude součástí Zelené dohody pro Evropu, která nás nasměrovala ke klimatické neutralitě, a umožní nám ve věku průmyslu s nulovými čistými emisemi zaujmout celosvětové vedoucí postavení.

Plán vychází z potřeby v příštím desetiletí masivně zvýšit technologický rozvoj, výrobu a instalaci produktů a dodávek energie s nulovými čistými emisemi a také z přidané hodnoty celounijního přístupu ke společnému řešení této výzvy. Řešení výzvy bude ztíženo celosvětovou konkurencí v oblasti surovin a kvalifikovaných zaměstnanců. Cílem plánu je řešit tuto dichotomii tím, že se zaměří na oblasti, v nichž toho Evropa může dosáhnout nejvíce. Kombinováním diverzifikace a vlastního rozvoje a výroby se rovněž snaží zabránit riziku nahrazení naší závislosti na ruských fosilních palivech jinými strategickými závislostmi, které by mohly bránit našemu přístupu ke klíčovým technologiím a ke vstupům nezbytným pro ekologickou transformaci. Plán doplní probíhající úsilí o transformaci průmyslu v rámci Zelené dohody pro Evropu a průmyslové strategie EU, především akčního plánu pro oběhové hospodářství. Mezi hlavními prioritami zůstanou modernizace a dekarbonizace energeticky náročných průmyslových odvětví stejně jako zajištění transformace pracovních míst a vytváření kvalitních pracovních míst prostřednictvím odborné přípravy a vzdělávání.

Právě proto je potřeba průmysl s nulovými čistými emisemi podpořit silnou a společnou evropskou reakcí. Průmyslový plán Zelené dohody využije našich silných stránek, jimiž jsou: otevřenost, inovace, inkluzivnost a udržitelnost. Za správných podmínek sehraje evropský průmysl s nulovými čistými emisemi zásadní úlohu při přeměně našeho kontinentu na čistou ekonomiku, což EU zajistí prosperitu a celosvětové vedení jak v oblasti technologií, tak v oblasti boje proti změně klimatu a znečištění životního prostředí.

Struktura nového **průmyslového plánu Zelené dohody je založena na čtyřech pilířích, jimiž jsou:**

- **předvídatelné a zjednodušené právní prostředí,**
- **rychlejší přístup k dostatečnému financování,**
- **dovednosti a**
- **otevřený obchod pro odolné dodavatelské řetězce.**

2.1. Předvídatelné, koherentní a zjednodušené právní prostředí

EU se při zajišťování příznivých podmínek pro podnikání, vytváření kvalitních pracovních míst pro naši pracovní sílu a zachovávání vysoké úrovně ochrany životního prostředí tradičně spoléhá na silné regulační prostředí. Tyto tři uvedené rozměry se mohou vzájemně posilovat jen tehdy, pokud je regulace vyvážená a inteligentně navržená, čemuž je třeba se neustále věnovat. Komise proto v letošním roce zavedla u všech nových právních předpisů dodatečný „test konkurenceschopnosti“, jehož účelem je zohlednit veškeré potenciální dopady na konkurenceschopnost a předcházet veškeré zbytečné zátěži. Jednoduché, předvídatelné a jasné regulační prostředí je pro podporu investic klíčové. Opatření na úrovni EU brání roztříštění na 27 regulačních přístupů.

Komise si je vědoma potřeby reformy, a proto na jaře předloží tři klíčové návrhy pro konkurenceschopnost průmyslu:

Zprv, v rámci průmyslového plánu Zelené dohody pro Evropu Komise hodlá navrhnout akt o průmyslu s nulovými čistými emisemi, který podpoří průmyslovou výrobu klíčových technologií v EU. Akt by poskytl zjednodušený regulační rámec pro výrobní kapacitu produktů, které jsou klíčové pro splnění našich cílů klimatické neutrality, jako jsou baterie, větrné elektrárny, tepelná čerpadla, solární energie, elektrolyzéry a technologie zachycování a ukládání uhlíku⁴. Akt o průmyslu s nulovými čistými emisemi by zejména:

- na základě odvětvové analýzy stanovil cíle pro průmyslovou kapacitu do roku 2030, je-li to nezbytné k zajištění toho, aby ekologická transformace nebyla ohrožena strategickými závislostmi. Akt zohlední celý přeshraniční dodavatelský a hodnotový řetězec, aby se předešlo problémům s nedostatkem dodávek,
- zkrátil postupy udělování povolení a zvýšil jejich předvídatelnost stanovením konkrétních lhůt pro různé fáze povolování a posílením správní kapacity členských států, např. zavedením „jednotného kontaktního místa“ – jediného kontaktního místa pro investory a průmyslové zúčastněné strany během celého správního procesu.

Vzhledem k tomu, že evropské hodnotové řetězce jsou vysoce integrované a propojené na jednotném trhu (viz obrázek 1), akt o průmyslu s nulovými čistými emisemi by stanovil jednoduchá a funkční kritéria, s jejichž pomocí by bylo možné v dodavatelském řetězci tohoto průmyslu identifikovat strategicky významné projekty. Díky tomu by ze zavádění inovativního průmyslu měly mít i nadále prospěch všechny členské státy podporou strategických projektů, včetně projektů pro více zemí, k nimž by měly přístup jak rozvinuté, tak méně rozvinuté regiony. Tyto projekty by mohly využívat zrychlená povolovací řízení a přilákat soukromé i unijní a vnitrostátní veřejné financování⁵.

Zavádění čistých a digitálních technologií mohou podpořit evropské normy. Zejména v případě nových průmyslových hodnotových řetězců by předvídaní potřeby a vypracování vysoce kvalitních evropských norem mohlo průmyslu EU poskytnout významnou konkurenční výhodu, a to i na celosvětové úrovni. Normy by mohly prokázat svou „prodejnost“ a přilákat investice do podniků, které by se jimi řídily. Evropské normy by

⁴ Přesnou škálu produktů je ještě třeba definovat. Východiskem pro akt by byla technologická neutralita, na jejímž základě by byl vyhodnocen strategický význam a zjištěny potřeby investic do výroby různých druhů produktů s nulovými čistými emisemi. Tyto technologie mohou jít nad rámec strategických technologií s nulovými čistými emisemi, které budou způsobilé pro konkrétní druh podpory dostupné v rámci dočasného krizového a transformačního rámce pro státní podporu.

⁵ Vnitrostátní veřejné financování představující státní podporu bude muset být v souladu s dočasným krizovým a transformačním rámcem.

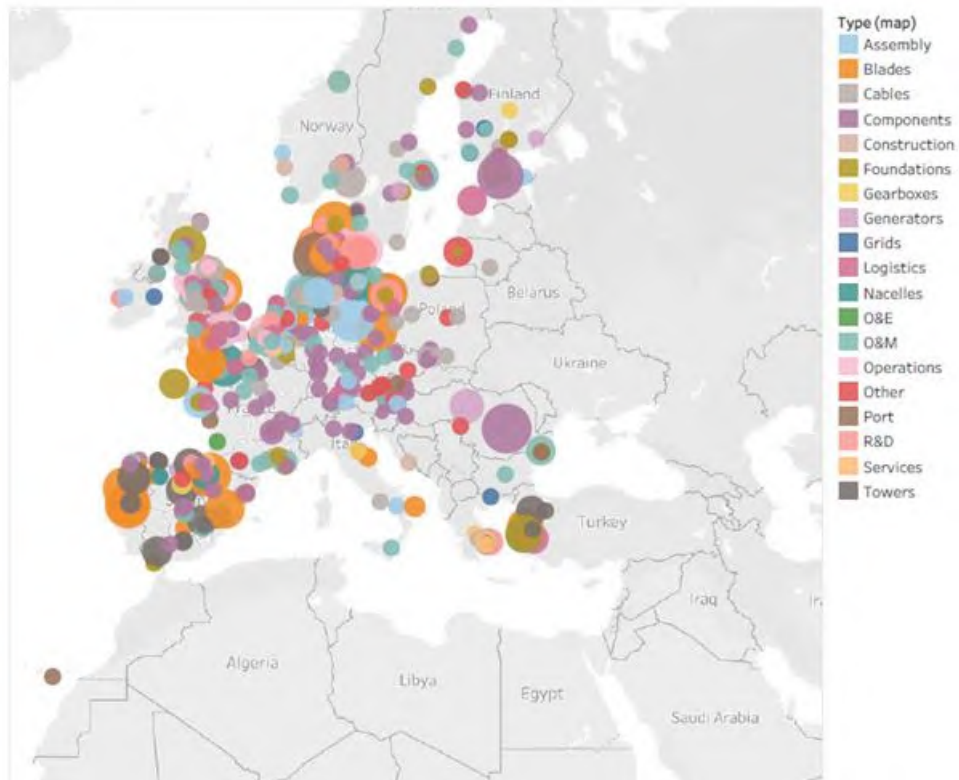
průmyslovým odvětvím EU umožnily šířit technologie po celém jednotném trhu, což má velký význam pro začínající podniky a malé a střední podniky.

- Akt by mohl Komisi umožnit vyžadovat **evropské normy** podporující rychlé zavádění klíčových technologií⁶.

Obrázek 1 Vysoká integrace dodavatelských řetězců a pracovních míst v odvětví větrné energie v EU a v Evropě

Zdroj: Wind Europe. Mapa znázorňuje segmenty, které přispívají k výrobě větrné energie v EU.

Velikost kruhů je úměrná počtu pracovních míst v jednom zařízení (malé kruhy: 10–50 zaměstnanců; velké kruhy: >50 zaměstnanců).

---

⁶ Například recyklace surovin pro solární panely nebo instalace větrných turbín by mohla být usnadněna dodržováním evropských norem, které by byly vypracovány pro tyto oblasti. Již nyní je možné vypracovat normu pro sběr, přepravu a zpracování baterií, aby bylo možné urychlit a zjednodušit postup pro recyklační zařízení, která by tuto normu splňovala.

V zájmu podpory inovací Komise posoudí možnost zřízení **regulačních pískovišť**, která umožní testování nových technologií rychlým experimentováním a přelomovými inovacemi⁷. Tato regulační pískoviště mohou rovněž připravit podmínky pro zjednodušení procesu povolování/certifikace pro uvádění výrobků na trh. V současné době tyto postupy bývají zdoluhavé, zpomalují zavádění inovativních produktů a představují značnou zátěž zejména pro malé a střední podniky a začínající podniky. Komise bude i nadále financovat testovací zařízení jako jeden z důležitých kroků k uvedení technologie na trh.

Pro další stimulaci rozsáhlé poptávky po výrobcích s nulovými čistými emisemi mohou hrát významnou úlohu různé formy **veřejných opatření, jako jsou zadávání veřejných zakázek, koncese a pobídky pro podniky a koncové uživatele k užívání technologií přispívajících k dosažení nulových čistých emisí na základě udržitelnosti a oběhovosti**. Veřejné orgány v EU vynakládají přibližně 14 % HDP (přibližně 2 biliony EUR ročně) na nákup služeb, stavebních prací a produktů. Politika zadávání veřejných zakázek a další veřejná podpora mohou hrát roli při maximalizaci veřejně přínosných výnosů z veřejných prostředků a zároveň prostřednictvím diverzifikace zdrojů podpořit bezpečnost dodávek. Komise by proto za tímto účelem, a to s využitím dostupných právních nástrojů a stávajících norem EU, definovala parametry udržitelnosti a možné požadavky na produkty s nulovými čistými emisemi. To by podpořilo předvídatelnější a jednodušší poptávku po řešeních v oblasti nulových čistých emisí a umožnilo by veřejným orgánům stanovit ambiciózní požadavky na udržitelnost.

Za druhé, Komise navrhne **akt o kritických surovinách**. Výroba technologií přispívajících k nulovým čistým emisím v EU je možná pouze tehdy, je-li zajištěn přístup k příslušným kritickým surovinám, a to včetně recyklovaných surovin v zájmu snížení závislosti Evropy na třetích zemích a podpory pracovních míst a růstu v oběhovém hospodářství. Cílem aktu bude zajistit v EU bezpečnost dodávek, mimo jiné posílením mezinárodních závazků, usnadněním těžby (v příslušných případech), zpracování a recyklace, a zároveň zajistit dodržování náročných norem v oblasti životního prostředí a pokračovat ve výzkumu a inovacích, např. s cílem omezit používání materiálů a vyvinout náhradní materiály založené na biotechnologiích. Již bylo dosaženo hmatatelných úspěchů: některé společnosti v EU dnes namísto grafitu používají lignin pocházející ze dřeva v bateriích.

Zatřetí, **energie**. Skutečnost, že Rusko začalo využívat energii jako zbraň, byla velkým varovným signálem pro řešení bezpečnosti dodávek a závislosti. Konkurenceschopnost mnoha podniků byla vážně oslabena vysokými cenami energie a narušením řady dodavatelských řetězců. Problémy měla především energeticky náročná odvětví⁸. V zájmu řešení vysokých nákladů na energii a nahrazení nákladných fosilních paliv levnějšími obnovitelnými zdroji byly učiněny důležité kroky v souladu s plánem REPowerEU. Například v roce 2022 překročila kapacita výroby větrné a solární energie z obnovitelných zdrojů v EU 400 GW, což ve srovnání s rokem 2020 představuje nárůst o více než 25 %⁹. Zřídili jsme energetickou platformu EU, která má sdružovat poptávku po plynu, koordinovat využívání infrastruktury a vyjednávat s mezinárodními partnery, dosáhli jsme úspor, naplnili zásobníky

⁷ Komise hodlá zveřejnit pokyny, v nichž ukáže relevantní případy použití regulačních pískovišť, testovacích prostředí a živých laboratorů k podpoře tvůrců politik a inovátorů v jejich přístupu k experimentování v EU, do léta 2023.

⁸ Například výrobci polykrystalického křemíku používaného v solární fotovoltaice nebo výrobci bateriových článků.

⁹ Odhady Komise založené na údajích Mezinárodní agentury pro obnovitelné zdroje energie (Irena) a zúčastněných stran z průmyslu.

a zavedli strop pro krátkodobé trhy. V odvětví elektřiny a plynu bylo dokončeno několik infrastrukturních projektů a propojení. **V březnu Komise navrhne reformu uspořádání trhu s elektřinou**, k níž v současné době probíhá veřejná konzultace. K předvídatelnějším a nižším nákladům na energii z obnovitelných zdrojů pro všechny odběratele elektřiny by mohly významně přispět dlouhodobé cenové smlouvy. Jak je uvedeno v plánu REPowerEU, posílení konkurenceschopnosti průmyslu bude vyžadovat jak transformaci průmyslových procesů, masivní urychlení a rozšíření výroby energie z obnovitelných zdrojů, větší úsilí o energetickou účinnost a snížení poptávky po energii, tak rekvalifikaci a prohlubování dovedností pracovních sil.

Klíčovým prvkem transformace EU na klimaticky neutrální ekonomiku je nový **regulační rámec EU pro baterie**, který v EU zajistí konkurenceschopné a odolné hodnotové řetězce pro výrobu, opětovné použití a recyklaci baterií. Dalšími kroky bude rozšíření oblasti působnosti **nařízení o ekodesignu udržitelných produktů**¹⁰ na širší škálu produktů a další rozšíření škály požadavků na udržitelnost, protože právě v oblasti udržitelných výrobků průmysl EU vyniká. V rámci stávajících a budoucích pracovních plánů pro ekodesign Komise přiřadí technologiím přispívajícím k nulovým čistým emisím vysokou prioritu.

Kromě toho je velmi důležité, aby se spotřebitelé mohli rozhodovat na základě transparentních a spolehlivých informací o udržitelnosti, trvanlivosti a uhlíkové stopě výrobků. Nástrojem usnadňujícím zavádění technologicky a environmentálně dokonalejších výrobků s nulovými čistými emisemi je transparentnost trhu. Komise například do konce tohoto roku navrhne **jednotný energetický štítek** pro tepelná čerpadla, který uživatelům umožní porovnat různé technologie¹¹. K témuž cíli přispívá i návrh Komise na posílení postavení spotřebitelů ve prospěch ekologické transformace.

V neposlední řadě má pro vytvoření příznivého podnikatelského prostředí vedoucího k dosažení nulových čistých emisí, o něž průmyslový plán Zelené dohody pro Evropu usiluje, klíčový význam **infrastruktura**. Plné pokrytí transevropských dopravních sítí (TEN-T) nabíjecí a čerpací infrastrukturou a vývoj a posílení evropské vodíkové páteře stejně jako rozšíření a posílení inteligentních elektrických rozvodných sítí pro přenos velkého objemu energie z obnovitelných zdrojů v transevropských energetických sítích (TEN-E) vyžaduje vysoké investice¹², ale také posílení našeho regulačního rámce. Nastal čas zmapovat potřeby v oblasti infrastruktury s evropským přístupem na mysli. Komise spolunormotvůrce vyzývá, aby co nejrychleji přijali nařízení o infrastruktuře pro alternativní paliva, a tak pomohli k vytvoření dobíjecí a čerpací sítě, která v budoucnu obtojí. Komise pro účely vytváření a posilování vodíkové a elektrické infrastruktury podrobněji posoudí, jaké zdroje jsou nezbytné pro Nástroj pro propojení Evropy, a k urychlení plánování, financování a zavádění klíčové (přeshraniční) infrastruktury v plném rozsahu využije revidované nařízení o transevropských energetických sítích (TEN-E). V následujících letech je nutné urychlit především vývoj a zavádění přeshraniční infrastruktury. Komise také zváží další způsoby, včetně případných legislativních opatření, jimiž by zajistila, aby členské státy dodaly přeshraniční energetickou infrastrukturu a aby při budování strategické infrastruktury nedocházelo ke zbytečným zpožděním.

Průmyslovému plánu Zelené dohody se podaří podpořit konkurenceschopnost, pokud budou společně postupovat všichni aktéři (veřejné orgány, sociální partneři, investoři, spotřebitelé).

¹⁰ Politika EU v oblasti ekodesignu stanoví harmonizovaná pravidla pro výrobky spojené se spotřebou energie, pokud jde o aspekty, jako jsou spotřeba energie, spotřeba vody, úroveň emisí a materiálová účinnost, a stimuluje poptávku po udržitelnějších výrobcích i jejich nabídce.

¹¹ Pro tepelná čerpadla díky databázi energetických štítků EPREL, <https://eprel.ec.europa.eu/screen/home>

¹² Investiční potřeby jsou popsány v dokumentu útvarů Komise týkajícím se REPowerEU <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022SC0230&from=EN>

Nedávno zřízená platforma Clean Tech Europe, průmyslové fórum pro čistou energii, by spolu s dalšími příslušnými zúčastněnými stranami plán podpořila, koordinovala by opatření ke splnění investičních a výrobních cílů a dále podporovala příležitosti k navazování kontaktů. Komise bude pro zajištění úspěchu průmyslového plánu Zelené dohody pro Evropu i nadále úzce spolupracovat s Evropským parlamentem.

2.2. Urychlení přístupu k financování

Celosvětový průmysl s nulovými čistými emisemi zaznamenal silný růst a investice do čisté energie se v roce 2022 meziročně zvýšily o 10 %. EU je v tomto odvětví konkurenceschopná v některých sektorech, např. pokud jde o větrnou energii nebo tepelná čerpadla, a to i v našem prostředí s relativně vysokými cenami energií, ale má jen omezenou pozici v dalších segmentech, například v segmentu solárních fotovoltaických panelů. Pro zajištění včasného přechodu na hospodářství s nulovými čistými emisemi je nutné, aby se i tyto sektory rozvíjely rychle. **Podíly na trhu, které průmysl EU získal, jsou pod silným tlakem, a to ve velké míře proto, že subvence v zahraničí narušují rovné soutěžní podmínky. Financování průmyslu s nulovými čistými emisemi je proto nutné rozšířit a urychlit.** Právě to je druhým pilířem průmyslového plánu Zelené dohody pro Evropu.

Svou roli musí sehrát i cílené financování z veřejných zdrojů. Unijní a vnitrostátní financování již dnes výrazně povzbuzuje inovace zaměřené na dosahování nulových čistých emisí, výrobu, uvádění na trh a související posilování sítí a infrastruktury. Klíčem pro uvolnění investic do průmyslu s nulovými čistými emisemi budou investice soukromého sektoru.

V rámci nástroje NextGenerationEU je prostřednictvím 27 národních plánů pro oživení a odolnost financovaných z Nástroje pro oživení a odolnost již vyčleněno 250 miliard EUR na ekologická opatření, včetně investic na podporu dekarbonizace průmyslu. V Horizontu Evropa je 40 miliard EUR vyčleněno na výzkum a inovace pro Zelenou dohodu, a to i v partnerství s průmyslem.

V **politikách soudržnosti** je na ekologickou transformaci, včetně Fondu pro spravedlivou transformaci, vyčleněno zhruba 100 miliard EUR. Komise dále usnadní rychlou mobilizaci investic z politik soudržnosti na podporu plánu pro průmysl s nulovými čistými emisemi, mimo jiné urychlením vypracování a úhrad projektů zaměřených na energetickou účinnost a obnovitelné zdroje energie prostřednictvím standardních systémů náhrad.

Tyto unijní zdroje financování k dnešnímu datu výrazně přispěly k výzkumu, inovacím a zavádění energie z obnovitelných zdrojů i související infrastruktury, nezaměřovaly se však na výrobní kapacitu tohoto odvětví.

Financování hodnotových řetězců průmyslu s nulovými čistými emisemi lze zvýšit co do rozsahu a rychlosti prostřednictvím cílené státní podpory. Aby však nedošlo k roztržce jednotného trhu v důsledku různých úrovní vnitrostátní podpory – a různé kapacity takovou podporu poskytovat –, je také nutné zajistit adekvátní unijní financování, které by usnadnilo rozvoj těchto průmyslových hodnotových řetězců v celé Unii.

2.2.1 Financování členskými státy

Počínaje státní podporou: Politika EU v oblasti hospodářské soutěže poskytuje nástroje, které umožňují podpořit rozvoj a zavádění klíčových špičkových technologií se strategickým významem pro ekologickou a digitální transformaci a zároveň zachovat integritu jednotného trhu a dodržování mezinárodních závazků EU. Jen v roce 2022 Komise schválila režimy podpory s celkovým rozpočtem 51 miliard EUR na zavedení nové kapacity pro výrobu

energie z obnovitelných zdrojů a dekarbonizaci průmyslové výroby v celé Unii. Již v březnu 2022 přijala Komise v návaznosti na ruskou agresi vůči Ukrajině dočasný krizový rámec, který členským státům poskytuje nástroj k nápravě negativních hospodářských dopadů způsobených válkou a k usnadnění strukturálních úprav s cílem lépe reagovat na výslednou hospodářskou situaci. Tento rámec byl dvakrát pozměněn a již obsahuje zvláštní ustanovení o zjednodušené podpoře energie z obnovitelných zdrojů, dekarbonizačních technologiích a opatřeních v oblasti energetické účinnosti.

Komise nyní hodlá členským státům poskytnout ještě pružnější podmínky pro poskytování státní podpory, které budou platit pro pečlivě vymezené oblasti a dočasně. Komise bude členské státy konzultovat ohledně návrhu dočasné úpravy pravidel státní podpory, platné do konce roku 2025, zaměřené na urychlení a zjednodušení pomocí snadnějších výpočtů, jednodušších postupů a urychleného schvalování. Tyto změny také členským státům pomohou uskutečnit konkrétní projekty, které jsou zařazeny do jejich vnitrostátních plánů oživení a spadají do jejich oblasti působnosti.

Komise hodlá **upravit pravidla státní podpory na základě pěti os**, a to za určitých podmínek, které jsou nezbytné k tomu, aby se omezilo narušení jednotného trhu, předešlo vzniku výraznějších regionálních rozdílů a bylo zajištěno dodržování mezinárodních požadavků. Úpravy podle čtyř os budou provedeny prostřednictvím navrhované přeměny dočasného krizového rámce na **dočasný krizový a transformační rámec** státní podpory:

1. Zjednodušení podpory na zavádění energie z obnovitelných zdrojů;

Dočasný krizový rámec již zjednodušil podporu na zavádění obnovitelných zdrojů energie. Návrh dočasného krizového a transformačního rámce by šel ještě dále:

- ustanovení rámce by byla rozšířena na **všechny technologie v oblasti obnovitelných zdrojů energie** (v rámci druhé směrnice o obnovitelných zdrojích energie) a na **skladování** vodíku a biopaliv z obnovitelných zdrojů,
- byla by zrušena povinnost pořádat otevřená nabídková řízení na **méně vyspělé technologie** (pro něž tato řízení nefungují tak dobře) a
- **prodloužily by se lhůty pro dokončení projektů.**

2. Zjednodušení podpory na dekarbonizaci průmyslových postupů:

Podpora na dekarbonizaci průmyslu již byla zjednodušena dočasným krizovým rámcem. Dočasný krizový a transformační rámec by přinesl další zjednodušení například:

- umožněním podpory odkazem na **standardní procentní podíly investičních nákladů** na základě zkušeností – v případě využívání vodíku, energetické účinnosti a elektrifikace,
- stanovením **pružnějších stropů podpory** pro příjemce režimů splňujících konkrétní podmínky.

3. Posílené režimy podpory investic pro produkci strategických technologií pro přechod na nulové čisté emise, včetně možnosti poskytnutí vyšší podpory, která by se rovnala podpoře, kterou dostávají podobné projekty konkurentů mimo EU a souběžné zajištění přiměřenosti takové podpory

4. Cílenější podpora na velké nové výrobní projekty ve strategických hodnotových řetězcích průmyslu s nulovými čistými emisemi, s přihlédnutím k celosvětovým mezerám ve financování.

Návrh dočasného krizového a transformačního rámce by byl zaměřen na vytvoření rovných

podmínek hospodářské soutěže ve srovnání s ostatními jurisdikcemi i na vnitřním trhu, měl by být zaměřen na odvětví, u nichž byla zjištěna rizika delokalizace do třetích zemí, a měl by být přiměřený z hlediska výše podpor. Dočasný krizový a transformační rámec by členskými státy umožnil zavést režimy na **podporu nových investic do výrobních zařízení ve vymezených odvětvích, která mají strategický význam pro dosažení cíle nulových čistých emisí, a to i pomocí daňového zvýhodnění**. Aby se přispělo k dosažení konvergence mezi členskými státy a regiony, byla by v případě investic, které by se uskutečnily v podporovaných oblastech, povolena výše podpory modulována vyššími intenzitami podpory a vyššími stropy podpory. Vyžadovalo by se splnění vhodných podmínek, aby se ověřila konkrétní rizika odklonu investic mimo EHP a aby se ověřilo, že neexistuje žádné riziko relokace uvnitř EHP. Členské státy mohou své **vnitrostátní fiskální pobídky** sladit podle společného režimu, který je Komise připravena vypracovat, čímž by vznikl **společný režim**, který by podnikům po celé EU nabídl větší transparentnost a předvídatelnost.

Členské státy by také měly možnost poskytnout podporu ve stejné výši jako je podpora nabízená třetí zemí v případě individuálních počátečních investic do stejných vybraných odvětví relevantních pro získání vedoucího postavení v oblasti technologií přispívajících k nulovým čistým emisím, a to za určitých podmínek, muselo by se například jednat o spolupráci mezi několika státy s podstatnými pozitivními dopady na několik členských států a se zvláštním zohledněním podporovaných oblastí. U takových podpor by měla být vyřešena odůvodněná rizika možného odklonu některých investic ve prospěch třetích zemí mimo EHP a mělo by být zajištěno, že tyto podpory neusnadní relokaci výroby mezi členskými státy. Podpora by byla omezena na míru, která je nezbytná proto, aby se projekt uskutečnil v EHP.

Komise bude v dočasném krizovém a transformačním rámci i nadále odhodlána rychle postupovat, stejně jako postupuje v případě podpory schválené v dočasném krizovém rámci, kde medián doby schválení činil 19 dnů.

5. Výrazné zvýšení prahových hodnot oznamovací povinnosti pro státní podporu v těchto oblastech

Komise upraví pravidla státní podpory podle páté osy další revizí **obecného nařízení o blokových výjimkách pro Zelenou dohodu**. Kromě ustanovení týkajících se významných projektů společného evropského zájmu (viz níže) by tato revize poskytla členskými státům větší flexibilitu:

- pro podporu opatření v klíčových odvětvích, jako jsou vodík, zachycování a ukládání uhlíku, vozidla s nulovými emisemi a energetická náročnost budov, dalším zvýšením prahových hodnot pro oznamování Komisi,
- pro rozšíření rozsahu investiční podpory na infrastrukturu dobíjecích a plnicích stanic,
- pro další usnadnění podpory vzdělávání v oblasti dovedností.

EU má v současné době **pět významných projektů společného evropského zájmu**, což jsou velké rozvojové projekty uskutečňované několika členskými státy k financování nových technologií ve strategických oblastech, s výraznými pozitivními přeshraničními účinky i účinky na inovaci, pracovníky a zákazníky; jeden projekt se týká mikroelektroniky, dva baterií a dva vodíku, několik dalších projektů se připravuje¹³. Očekává se, že veřejná podpora ve výši 18 miliard EUR na schválené významné projekty společného evropského zájmu přispěje k získání dalších 36 miliard EUR v soukromých investicích, což je faktor pákového efektu 2.

---

¹³ Například projekty týkající se baterií a vodíku, případně solárních a tepelných čerpadel.

Aby se urychlilo zavádění nových projektů, bude schvalování projektů souvisejících s významnými projekty společného evropského zájmu dále racionalizováno a zjednodušeno;

- Kodex osvědčených postupů pro transparentní, inkluzivní a rychlejší koncepci významných projektů společného evropského zájmu umožní zjednodušené posuzování a členské státy a Komise by jej měly schválit letos na jaře.
- Komise rovněž hodlá **urychlit provádění menších inovativních projektů souvisejících s významnými projekty společného evropského zájmu**, zejména projektů prováděných malými a středními podniky, a to prostřednictvím vyšších prahových hodnot oznamovací povinnosti a větší intenzity podpory podle obecného nařízení o blokových výjimkách.

2.2.2 Financování EU

Aby EU podpořila transformaci vedoucí k dosažení cílů nulových čistých emisí a cílů REPowerEU diverzifikovanými zdroji a bezpečnými dodávkami, bude muset nadále spoléhat na konkurenceschopný průmysl s nulovými čistými emisemi. Do roku 2030 je proto třeba vynaložit na technologie přispívající k nulovým čistým emisím větší finanční prostředky, s ohledem na ambiciózní cíle EU a mezinárodní konkurenci.

Uvnitř EU existují významné rozdíly v podpoře poskytované jednotlivými členskými státy. Například zatímco v roce 2020 bylo na podporu obnovitelných zdrojů energie vynaloženo 0,57 % HDP EU, jeden stát vynaložil téměř 1 % svého HDP, avšak deset jiných států vynaložilo méně než polovinu průměru EU¹⁴.

Abychom se vyhnuli roztržštění jednotného trhu v důsledku různé úrovně vnitrostátní podpory, usnadnili ekologickou transformaci v celé Unii, zabránili prohlubování regionálních rozdílů a odstranili mezeru mezi financováním, které je v současné době k dispozici, a potřebami financování pro posílení průmyslu s nulovými čistými emisemi, musíme rovněž navýšit finanční prostředky EU. Vedle průmyslového plánu Zelené dohody bude rozpočet EU i nadále přispívat k cílenému a rychlému financování průmyslu EU s nulovými čistými emisemi. Nástrojem, který je pro tento účel k dispozici, je REPowerEU a je podporován dalšími fondy EU.

Komise bude i nadále členským státům poskytovat podporu při navrhování, rozvoji a provádění reforem i při posilování správní kapacity členských států pro zajištění účinného provádění financování.

REPowerEU

Díky dohodě dosažené na konci roku 2022 bude podpora EU pro transformaci nyní navýšena o dodatečné financování Nástroje pro oživení a odolnost v rámci iniciativy REPowerEU: členské státy budou mít k dispozici dodatečné granty z Nástroje pro oživení a odolnost (20 miliard EUR) na posílení ekologizace průmyslu, na podporu projektů EU v oblasti nulových čistých emisí a na pomoc energeticky náročným odvětvím negativně zasaženým vysokými cenami energie. Členské státy budou rovněž moci na tyto cíle vyčlenit granty z rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu (5,4 miliardy EUR). Kromě toho budou moci na tyto

---

¹⁴ [Study on energy subsidies and other government interventions in the European Union \(Studie o energetických dotacích a dalších vládních zásazích v Evropské unii\) – Úřad pro publikace EU \(europa.eu\)](#). Opatření veřejné podpory zahrnují přímé převody podnikům a spotřebitelům, daňové výdaje (např. daňové úlevy, snížení DPH), příjmovou nebo cenovou podporu, podporu výzkumu a vývoje.

investice a reformy využít zbývající úvěry z Nástroje pro oživení a odolnost (225 miliard EUR) se značným předběžným financováním¹⁵.

S cílem pomoci členským státům při provádění Nástroje pro oživení a odolnost a jeho složky REPowerEU dnes Komise zveřejnila **pokyny k plánům pro oživení a odolnost**. Pokyny poskytují flexibilitu pro přizpůsobení plánů současné situaci a pro přípravu kapitol plánu REPowerEU. Berou ohled na problémy vyplývající z narušení dodavatelských řetězců, cen energií a inflace a nabízí členským státům účinná řešení, jak zachovat ambice původních plánů. Komise důrazně vybízí členské státy, aby do svých upravených plánů pro oživení a odolnost zahrnuly jednoduchá a účinná opatření, která by podnikům okamžitě poskytla podporu a posílila jejich konkurenceschopnost, tedy aby:

- i) zřídily **jednotná kontaktní místa** pro povolování projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energie a nulových čistých emisí s cílem urychlit, digitalizovat a zefektivnit postupy pro získání nezbytných schválení a povolení pro budování a provoz projektů souvisejících s nulovými čistými emisemi; a k tomu cíleně zvýšily správní kapacitu k odstranění administrativních překážek při povolování; ii) poskytly **daňové úlevy** nebo jiné formy podpory investic podniků do zelených technologií přispívajících k dosažení nulových čistých emisí, a to buď ve formě daňového dobropisu, zrychleného odpisu nebo subvence spojené s pořízením nebo zlepšením zelených investičních aktiv;
- iii) a investovaly do vybavení pracovní síly **dovednostmi** potřebnými pro tuto transformaci průmyslu.

Skupina Evropské investiční banky (EIB) podpoří dosažení všech cílů [plánu REPowerEU](#) dodatečnými půjčkami a kapitálem¹⁶. Komise a skupina EIB budou nadále spolupracovat na nalézání způsobů, jimiž by skupina EIB mohla ještě více přispět k čistým technologiím a dalším činnostem ve prospěch Zelené dohody.

Program InvestEU

Program InvestEU má dobré předpoklady pro podporu investic přispívajících k nulovým čistým emisím v EU. Je nástrojem Unie pro stimulaci soukromých investic v oblastech, které jsou pro EU prioritní. Prostřednictvím EIB, EIF, EBRD a čtrnácti dalších prováděcích partnerů EU podporuje veřejné a soukromé investice do technologických a průmyslových inovací přispívajících k nulovým čistým emisím. Příkladem projektů, které lze podporovat, jsou výzkum, vývoj a inovace v oblasti technologií baterií, recyklace kritických surovin, demonstrační zařízení na výrobu materiálů v dodavatelském řetězci baterií elektrických vozidel, technologie vodíkového pohonu, inovativní zařízení na pokročilá biopaliva a zařízení na pokročilé výrobní technologie při zpracování oceli. Program InvestEU může prostřednictvím záruky z rozpočtu EU ve výši 26,2 miliardy EUR mobilizovat nejen veřejné, ale převážně soukromé financování ve výši více než 372 miliard EUR.

Komise dosud podepsala dohody o záruce Programu InvestEU v celkové hodnotě 21 miliard EUR. Na základě těchto dohod o záruce již EIF podepsal dohody o záruce Programu InvestEU se 48 finančními zprostředkovateli z devatenácti členských států na půjčky evropským malým a středním podnikům a malým podnikům se střední tržní kapitalizací ve výši 2,3 miliardy EUR a 54 dohod s fondy ze čtrnácti členských států na kapitálové investice

---

¹⁵ Tato možnost navyšuje stávající možnosti převodu ve výši 5 % z fondů politiky soudržnosti (až do výše 17,9 miliard EUR).

¹⁶ EIB zvyšuje financování čisté energie na podporu plánu REPowerEU. Tisková zpráva je k dispozici zde: <https://www.eib.org/en/press/all/2022-450-eib-boosts-clean-energy-financing-in-support-of-repowerEU-plan>

v hodnotě 1,9 miliardy EUR¹⁷.

Příklady investic EIB a EIF podporovaných z Programu InvestEU v oblasti čistých technologií:

- investice EIB ve výši 37 milionů EUR do komerčního demonstračního zařízení na výrobu prekurzorového aktivního materiálu katody (p-CAM). P-CAM se používá v dodavatelském řetězci baterií elektrických vozidel (technologicky pokročilých lithium-iontových bateriových článků),
- půjčka ve výši 315 milionů EUR, kterou EIB poskytla společnému podniku na vývoj produktů a technologií v oblasti vodíkového pohonu pro automobilový průmysl a systémů aktivní bezpečnosti,
- investice EIB ve výši 32 milionů EUR na podporu projektů výzkumu a vývoje poskytnuté výrobcí elektrifikačních technologií pro zemědělské stroje a pohonných systémů traktorů a terénních vozidel,
- záruka EIF ve výši 101 milionů EUR pro fond na podporu technologických společností v rané fázi (rizikový kapitál), průmyslových společností s vysokým potenciálem růstu a společností působících v odvětví dekarbonizace (projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a společnosti zabývající se udržitelností),
- půjčka ve výši 125 milionů EUR na výrobní zařízení na zelené louce pro katodové materiály. Katodové materiály budou dodávány výrobcům baterií technologicky pokročilých lithium-iontových baterií, které se používají především v elektrických vozidlech.

Aby bylo zajištěno včasné plnění cílů průmyslového plánu Zelené dohody, měly by být postupy Programu InvestEU zjednodušeny a jeho produkty sladěny se současnými potřebami. Dohody o zárukách a finanční produkty musí být sladěny s revidovaným rámcem státní podpory, zatímco specifická ustanovení obecného nařízení o blokových výjimkách výrazně zjednoduší aspekty státní podpory pro vnitrostátní podfondy v Programu InvestEU. Komise bude i nadále spolupracovat s EIB, bankou EU, a dalšími partnery na účinném a včasném řešení finančních potřeb prioritních projektů, jako jsou významné projekty společného evropského zájmu.

Financování prostřednictvím Programu InvestEU je značně předsunuto, neboť největší část finančních prostředků pochází z nástroje NextGenerationEU. Do konce období 2023 musí být ze záruky EU vyčleněno 14,83 miliardy EUR, přičemž na období 2024–2027 zůstane EU pouze 11,37 miliardy EUR. Zároveň lze vzhledem k revidovaným podmínkám způsobilosti stanoveným v nadcházejícím dočasném krizovém a transformačním rámci očekávat, že poptávka po podpoře z tohoto programu výrazně vzroste. Zejména zrušení stávajících omezení financování výrobních projektů v oblastech, na něž se vztahuje dočasný krizový a transformační rámec, by vedlo ke zvýšené poptávce a využívání záruky EU ze strany prováděcích partnerů. Komise proto posuzuje, jak by bylo možné celkové financování Programu InvestEU zvýšit, a to zejména na období od roku 2024 do roku 2027.

Inovační fond

Inovační fond podporuje vývoj a první zavádění technologií a řešení, které dekarbonizují

---

¹⁷ Kromě toho EIB do prosince 2022 v rámci Programu InvestEU podepsala dohody k 29 operacím v devíti členských státech ve výši 2,3 miliardy EUR na financování projektů v oblasti výzkumu a inovací, udržitelné infrastruktury i sociálních investic a dovedností.

energeticky náročný průmysl, podporují energii z obnovitelných zdrojů a skladování energie (včetně baterií a vodíku) a posilují dodavatelské řetězce produkující nulové čisté emise podporou výroby kritických součástí pro baterie, větrnou a solární energii, elektrolyzéry, palivové články a tepelná čerpadla. Během deseti let bude v rámci Inovačního fondu k dispozici odhadem 40 miliard EUR.

Revidovaná a modernizovaná směrnice o systému obchodování s emisemi, která byla dohodnuta na konci roku 2022 v rámci balíčku „Fit for 55“, umožňuje Inovačnímu fondu prostřednictvím konkurenčních nabídkových řízení subvencovat 100 % mezery ve financování na rozšíření zavádění a výroby čistých technologií. Inovační fond tak může pro tuto podporu fungovat jako jednotné evropské správní místo, čímž se sníží obtíže investorů při spojování různých toků příjmů a zdrojů financování.

Na podzim roku 2023 Komise zahájí první aukci – neboli soutěžní nabídkové řízení – na podporu výroby vodíku z obnovitelných zdrojů. Vítězové této aukce obdrží pevnou prémii za každý kilogram vodíku z obnovitelných zdrojů, který bude vyroben během období 10 let. Bude to mít podobný dopad jako sleva na dani z výroby v zákoně USA ke snížení inflace, přičemž rozdíl spočívá v tom, že díky prémii založené na obdržených nabídkách bude podpora EU nákladově efektivní, rychlá a administrativně nenáročná. Podmínky této první pilotní aukce s orientačním rozpočtem 800 milionů EUR budou oznámeny v červnu 2023. Po této pilotní aukci budou následovat další aukce nebo jiné formy podpory pro výrobu a využívání vodíku, které přispějí k cílům plánu REPowerEU v oblasti vodíku, čímž obsáhnou v rámci EU domácí část vodíkové banky.

Na základě těchto zkušeností a na základě analýzy odvětví EU s nulovými čistými emisemi, velikosti trhu a seznamu potenciálních projektů Komise zvažuje rozšíření nového konkurenčního nabídkového mechanismu pro zvýšení výroby součástí pro solární a větrnou energii, baterie a elektrolyzéry. I zde by podpora z Inovačního fondu měla podobu výrobní subvence namísto 60% podílu příslušných nákladů, což je současná praxe fondu.

V nadcházejících letech se zvýší příjmy systému EU pro obchodování s emisemi. Větší část této částky budou představovat vnitrostátní příjmy, které musí členské státy použít na opatření v oblasti klimatu. Komise vybízí členské státy, aby část těchto příjmů věnovaly na zvýšení výroby technologií přispívajících k nulovým čistým emisím. Určitý podíl vyšších příjmů ze systému ETS by mohl být využit také k posílení účinného nástroje EU pro investice přispívající k nulovým čistým emisím, jako je Inovační fond¹⁸.

K dispozici je tedy řada finančních prostředků, které jsou většinou zaměřeny na inovace a jejich zavádění. Komise zkoumá způsoby, jak na úrovni EU dosáhnout většího společného financování na podporu investic do výroby technologií přispívajících k nulovým čistým emisím, a to na základě probíhajícího posouzení investičních potřeb. Realizace komplexního evropského přístupu bude nanejvýše důležitá k tomu, aby byl jednotný evropský trh uchráněn před roztržičností a bylo dosaženo maximální součinnosti a úspor z rozsahu. Komise bude se zaměřením na výše uvedené nástroje – REPowerEU, InvestEU a Inovační fond – v krátkodobém horizontu spolupracovat s členskými státy na překlenovacím řešení, aby vedle výše nastíněných změn dočasné a cílené státní podpory poskytla rychlou a cílenou podporu tam, kde je to nejvíce zapotřebí. Ačkoli uvedení těchto různých prvků do praxe nemusí být provedeno současně, jsme odhodláni tento komplexní evropský přístup realizovat.

V polovině období Komise zamýšlí poskytnout strukturální odpověď na investiční potřeby

---

¹⁸ Tím nejsou ohroženy celkové příjmy ze systému ETS, které jsou k dispozici pro splacení dluhu Nástroje Evropské unie na podporu oživení (NGEU).

tím, že v souvislosti s přezkumem víceletého finančního rámce do léta 2023 navrhne **Evropský fond suverenity**. Cílem je zachovat evropský náskok v oblasti kritických a nově vznikajících technologií, jež jsou relevantní pro ekologickou a digitální transformaci, a to od technologií souvisejících s výpočetní technikou, včetně mikroelektroniky, kvantové výpočetní techniky a umělé inteligence, po biotechnologie a biovýrobu a technologie přispívající k nulovým čistým emisím. Tento strukturální nástroj bude vycházet ze zkušeností s koordinovanými projekty zahrnujícími více zemí v rámci významných projektů společného evropského zájmu a bude usilovat o zlepšení přístupu všech členských států k těmto projektům, čímž zajistí soudržnost a jednotný trh před riziky způsobenými nerovnou dostupností státní podpory. Komise bude při koncipování fondu suverenity spolupracovat s členskými státy, aby zajistila, že uvedený fond bude odpovídat jejich potřebám.

2.2.3 Soukromé financování

Zdaleka největší část investic potřebných pro přechod k nulovým čistým emisím bude muset pocházet ze soukromých zdrojů. Veřejné financování může přilákat soukromé investice, ale nebude postačovat k odstranění nedostatku investic. Pro úspěšnou transformaci v nulové čisté emise potřebujeme rozsáhlé finanční prostředky ze soukromého sektoru, zejména financování získané prostřednictvím kapitálových trhů od široké škály investorů, včetně drobných retailových a velkých institucionálních investorů. Proto mají zásadní význam **řádně fungující kapitálové trhy a rámec udržitelného financování**. EU musí zajistit, aby její kapitálové trhy dokázaly podpořit nezbytný objem a rozmanitost financování společností z EU, zejména ve strategických průmyslových segmentech.

EU musí zintenzívnit své úsilí o vytvoření plně rozvinuté unie kapitálových trhů (UKT). Cílem unie kapitálových trhů je zvýšit velikost jednotlivých kapitálových trhů a jejich přeshraniční integraci, aby se zlepšily finanční a investiční příležitosti pro jednotlivce a společnosti, včetně těch, které působí v odvětví čistých technologií.

Prohloubenější a skutečně integrovaný jednotný kapitálový trh by podnikům z EU poskytl prostředky k tomu, aby se financovaly samy, rozšířily se a staly se méně závislými na bankovním financování a získaly finanční prostředky na řízení ekologické transformace. Pokrok ve vztahu k unii kapitálových trhů je tedy zásadním příspěvkem k politickým cílům Komise v oblasti zelené a digitální globální konkurenceschopnosti evropských firem a otevřené strategické autonomie EU.

Dosažení plně integrovaného kapitálového trhu EU vyžaduje větší ambice a odhodlání všech klíčových zúčastněných stran k **rychlému dosažení dohody na legislativních návrzích Komise, kterými se provádí akční plán unie kapitálových trhů z roku 2020.**

Rámec EU pro udržitelné financování podporuje úsilí investorů a podniků o zvýšení jejich investic, které by byly v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu. Jak připomíná obnovená strategie udržitelného financování, politiky EU v oblasti udržitelného financování podpoří ekologickou transformaci tím, že usnadní získávání soukromého financování ekologických projektů a podniků a zvýší jejich atraktivitu¹⁹.

---

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0390>.

2.3. Zlepšování dovedností

Ekologická transformace musí být zaměřena na lidi a musí být inkluzivní, aby byly zajištěny spravedlivé výsledky, vznikala kvalitní pracovní místa a nikdo nezůstal opomenut. V roce 2019²⁰ čítal počet zelených pracovních míst v evropské ekonomice již 4,5 milionu, zatímco v roce 2000 jich bylo 3,2 milionu. Ekologická transformace umocní poptávku po nových dovednostech na všech úrovních a bude vyžadovat rozsáhlé prohlubování dovedností i změnu kvalifikace pracovní síly. Odhaduje se, že jen v odvětví baterií bude do roku 2025 zapotřebí dalších 800 000 pracovníků. V příštím desetiletí se bude o talenty tvrdě soutěžit. Produktivita našeho průmyslu, prosperita naší společnosti a naše schopnost splnit cíle nulových čistých emisí budou záviset na naší schopnosti udržet si pracovníky a přilákat je. **Proto se musí třetí pilíř průmyslového plánu Zelené dohody zaměřit na zelené a digitální dovednosti na všech úrovních a pro všechny, přičemž ústředním prvkem plánu je inkluzivnost žen²¹ a mladých lidí²².**

Poptávka po talentech je naléhavá. Nedostatek pracovních sil, který byl vyjádřen mírou volných pracovních míst²³, se v letech 2015 až 2021 v odvětvích považovaných za klíčová pro ekologickou transformaci²⁴ zdvojnásobil a poptávka po technických dovednostech v oblasti ekologické transformace roste²⁵. Vzhledem k tomu, že podle odhadů by 35 % až 40 % všech pracovních míst přispívalo k souběžné transformaci, jsou technické (tj. i digitální) požadavky na dovednosti a úroveň vzdělání v zelené ekonomice vyšší nežli v ekonomice obecně²⁶. Celková produktivita práce je v zelených odvětvích vyšší, například **produktivita v odvětví čisté energie je přibližně o 20 % vyšší než průměrně v celé ekonomice**, což znamená, že zelené dovednosti jsou pro budoucí prosperitu ještě důležitější²⁷.

EU přijímá opatření k řešení výzev souvisejících s dovednostmi, které přináší souběžná ekologická a digitální transformace, prostřednictvím svého zastřešujícího rámce – **Evropské**

---

²⁰ Na základě definice „zelených pracovních míst“ Eurostatu („Employment in the environmental goods and services sector“ (Zaměstnanost v odvětví environmentálního zboží a služeb)), údaje Eurostatu: „Environmental economy – statistics on employment and growth“ (Environmentální hospodářství – statistika k zaměstnanosti a růstu), https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Environmental_economy_%E2%80%93_statistics_on_employment_and_growth&old_id=583805#Development_of_key_indicators_for_the_environmental_economy.

²¹ Míra zaměstnanosti žen ve druhém čtvrtletí 2022 činila 69,5 %, zatímco u mužů to bylo 80,2 % a průměr činil 74,9 %. Míra zaměstnanosti osob ve věku od 60 do 64 let činila 48,2 % ve srovnání s průměrnou mírou 74,9 % ve věkové skupině 20–64 let.

²² Zatímco míra nezaměstnanosti v listopadu 2022 klesla na rekordně nízkých 6,0 %, nezaměstnanost mladých lidí (do 25 let) je 2,5krát vyšší než celková nezaměstnanost.

²³ Míra volných pracovních míst je podíl volných pracovních míst na celkovém počtu pracovních míst a je považována za jeden z nejlepších možných ukazatelů pro uvádění nedostatku pracovních sil v určitém odvětví.

²⁴ Mezi tato odvětví patří elektroenergetika, odvětví páry, plynu a klimatizace, doprava, stavebnictví a zpracovatelský průmysl. Údaje pro odvětví dodávek vody, kanalizace, nakládání s odpady a sanačních činností, které jsou pro transformaci rovněž považovány za klíčové, bohužel nejsou na úrovni EU k dispozici.

²⁵ Na základě úzké definice „zelených pracovních míst“ Eurostatu („Employment in the environmental goods and services sector“ (Zaměstnanost v odvětví environmentálního zboží a služeb)). Nedostatek pracovních sil, který byl vyjádřen mírou volných pracovních míst, se v letech 2015 až 2021 v odvětvích považovaných za klíčová pro ekologickou transformaci zdvojnásobil.

²⁶ Zpráva MOP z roku 2019: Skills for a greener future: a global view (Dovednosti pro ekologičtější budoucnost: globální pohled), k dispozici na adrese: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/documents/publication/wcms_732214.pdf.

²⁷ Středisko JRC pro sledování technologií čisté energie (CETO): Overall Strategic Analysis of Clean Energy Technology – 2022 Status Report (Celková strategická analýza technologií čisté energie – zpráva o stavu z roku 2022): https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC131001/2022_5375.pdf

agendy dovedností, která funguje v součinnosti s **Evropským prostorem vzdělávání**²⁸. Své druhé výročí nedávno oslavil **Evropský pakt pro dovednosti**, který v evropských průmyslových ekosystémech podporuje čtrnáct rozsáhlých partnerství, s jejichž pomocí pracovní síla získá dovednosti nezbytné pro přechod na uhlíkově neutrální a digitální ekonomiku. Partnerství podporují koordinovanou činnost podniků, pracovníků, orgánů veřejné správy, sociálních partnerů, poskytovatelů vzdělávání a odborné přípravy a služeb zaměstnanosti. Dosud se přihlásilo více než 1 000 členů, včetně velkých nadnárodních společností, malých a středních podniků, místních poskytovatelů odborné přípravy a obchodních komor. Společně **se zavázali, že pomohou prohlubovat dovednosti a změnit kvalifikaci u 6 milionů lidí**. Závazek zvýšit úsilí a investice v oblasti rozvoje dovedností krom toho učinilo i průmyslové fórum pro čistou energii.

Akční plán digitálního vzdělávání, digitální dekáda a strukturovaný dialog o digitálním vzdělávání a dovednostech, který se uskutečnil v roce 2022, připravily půdu pro urychlení opatření v oblasti reformy vzdělávacích systémů a poskytování základních a pokročilých digitálních dovedností v celé ekonomice a ve všech věkových kategoriích. Představuje to silný výchozí bod pro zajištění toho, aby společnost i podniky mohly využívat digitální dovednosti k přesnějším a účinnějším využívání přírodních zdrojů a k zajišťování pozitivnějšího dopadu na životní prostředí.

Nedávné sdělení o **využívání talentů v evropských regionech** podporuje politiky, které mají pomoci získat a rozvíjet dovednosti potřebné pro ekologickou transformaci ve všech regionech EU²⁹.

Jedinečnou příležitostí k rozvoji dovedností potřebných k prosperitě v rychle se měnící ekonomice a ke zvýšení úsilí je **Evropský rok dovedností 2023**. Je načase, aby EU a její členské státy projevily větší smělost a ambice, pokud jde o provádění skokových změn v agendě pro vzdělávání a dovednosti, a aby realizovaly příležitosti, které nabízí rámec EU³⁰:

- Komise spolupracuje s členskými státy na stanovení cílů a ukazatelů pro **sledování nabídky dovedností a pracovních míst a poptávky** po nich v odvětvích relevantních pro **ekologickou transformaci**. V odvětví technologií přispívajících k nulovým čistým emisím přetrvávají rozdíly mezi ženami a muži. Ženy jsou například nedostatečně zastoupeny v odborném a vysokoškolském vzdělávání v podoborech přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (STEM), které jsou velmi důležité pro odvětví energetiky³¹. V odvětví obnovitelných zdrojů energie tvoří ženy pouze jednu třetinu pracovní síly³², takže zde existuje jasná příležitost k využití talentovaných žen.

---

²⁸ COM (2022) 625.

²⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Využívání talentů v evropských regionech, COM(2023)32 final.

³⁰ Například: mikrocertifikáty, individuální vzdělávací účty, digitální dovednosti a doporučení v oblasti vzdělávání.

³¹ To znamená nižší podíl patentových přihlášek vynálezkyň (pouze 20 % ve všech patentových třídách v roce 2021 a o něco více než 15 % v případě technologií pro zmírňování změny klimatu), nižší podíl začínajících podniků založených nebo společně založených ženami (v roce 2021 méně než 15 % v EU) a nižší objem kapitálu investovaného do společností vedených ženami (v roce 2021 pouze 2 % v případě začínajících podniků tvořených výhradně ženami a 9 % ve smíšených týmech v EU). Zdroj: CETO: Overall Strategic Analysis of Clean Energy Technology in the European Union – 2022 Status Report (Celková strategická analýza technologií čisté energie v Evropské unii – zpráva o stavu z roku 2022).

³² 32 % v roce 2019 podle průmyslového fóra pro čistou energii, Joint declaration on skills in the clean tech sector (Společné prohlášení o dovednostech v odvětví čistých technologií), https://commission.europa.eu/system/files/2022-06/ceif_joint_statement_on_skills.pdf

- Komise spolupracuje s členskými státy a odvětvím vysokoškolského vzdělávání na provádění **Evropské strategie pro univerzity**³³, která hraje klíčovou úlohu při zajišťování dovedností, které obstojí i v budoucnu. EU za tímto účelem poskytuje značnou finanční podporu, mimo jiné prostřednictvím programu Erasmus+ iniciativy „Evropské univerzity“ (1,1 miliardy EUR).
- Kromě toho je třeba do Evropy přilákat špičkové talenty, zejména v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (STEM), a udržet si je. Musíme otevřít nové cesty, aby mezinárodní studenti a výzkumní pracovníci z těchto oborů zamířili do Evropy.
- Do února 2023 bude v rámci Paktu pro dovednosti zřízeno **rozsáhlé partnerství v oblasti dovedností pro pevninskou energii** z obnovitelných zdrojů. Partnerství určí závazky a cíle a vypracuje vizi konkrétních potřeb v oblasti prohlubování dovedností a změny kvalifikace pro odvětví obnovitelné energie v Evropě.
- Do konce tohoto roku bude vytvořeno **partnerství v oblasti dovedností týkajících se tepelných čerpadel** a pracuje se na vytvoření partnerství v oblasti dovedností týkajících se energetické účinnosti.
- Po vzoru Akademie Evropské bateriové aliance³⁴ Komise navrhne zřídit **akademie průmyslu s nulovými emisemi** s cílem zavést programy pro prohlubování dovedností a rekvalifikaci v odvětvích, která mají strategický význam pro ekologickou transformaci, jako jsou suroviny, vodík a solární technologie. Komise bude iniciovat vznik akademie, která bude nabízet on-line i off-line vzdělávání v oblasti udržitelné výstavby se zaměřením na používání biologických materiálů, oběhovost a digitální technologie.

Validace dovedností spolu s úsilím o podporu uznávání kvalifikací získaných v jiných členských státech nebo ve třetích zemích, jakož i politiky mobility pracovních sil mohou usnadnit sladění dovedností lidí s potřebami zaměstnavatelů. Lidé se učí různými způsoby a v různých kontextech mimo struktury formálního vzdělávání a odborné přípravy. Na podporu tohoto záměru:

- V rámci agendy dovedností EU usnadní Komise **uznávání kvalifikací**. To by mohlo umožnit rychlé uznávání kvalifikací a snížit administrativu podporou rychlé autentizace kvalifikací ze strany zaměstnavatelů a poskytovatelů odborné přípravy.
- Komise dále zváží, jak **v zájmu** mobilních občanů EU a státních příslušníků třetích zemí kombinovat přístup „**dovednosti na prvním místě**“, který **uznává skutečné dovednosti, se stávajícími přístupy založenými na kvalifikacích**.
- S cílem přilákat talentované pracovníky ze zemí mimo EU Komise zejména zkoumá přístup založený na dovednostech, aby se státním příslušníkům třetích zemí usnadnil přístup na trhy práce EU v prioritních odvětvích prostřednictvím rozvoje **rezervoáru talentů EU**, a předkládá návrh na uznávání kvalifikací státních příslušníků třetích zemí.

Pro podporu lidí při získávání nových dovedností je možné udělat více. EU má spolehlivé politické rámce pro **finanční podporu rozvoje dovedností**, přičemž doporučení Rady podporují řadu reforem dovedností v oblasti individuálních vzdělávacích účtů a mikrocertifikátů, kvalitní a efektivní učňovskou přípravu, jakož i odborné vzdělávání a

³³ COM (2022) 16.

³⁴ Evropská bateriová akademie do roku 2025 zajistí školení, rekvalifikaci a prohlubování dovedností přibližně u 800 000 pracovníků.

přípravu. Aby tyto politické reformy přinesly konkrétní výsledky koordinovaným způsobem v celé Evropě, je třeba **sladit veřejné a soukromé financování, což by mohlo zahrnovat:**

- zvýšení limitu, který je v obecném nařízení o blokových výjimkách stanoven pro podporu na vzdělávání určenou malým a středním podnikům, ze 2 na 3 miliony EUR.
- Při posuzování souladu těchto projektů s pravidly státní podpory se zohlední opatření poskytující příležitosti kvalifikovaným pracovníkům v rámci významného projektu společného evropského zájmu³⁵.
- Za účelem stimulace vyšších investic do odborné přípravy v oblasti nových technologií a výrobních procesů přispívajících k nulovým čistým emisím bude Komise zkoumat, zda s výdaji na vzdělávání ze strany podniků nezacházet spíše jako s investicemi než jako s náklady nebo provozními náklady.

K dispozici jsou rovněž finanční prostředky EU. Víceletý finanční rámec na období 2021–2027 a nástroj NextGenerationEU podporují investice do získávání dovedností, rekvalifikace a prohlubování dovedností ve výši přibližně 64,8 miliardy EUR³⁶. Z těchto 64,8 miliardy EUR je hlavním nástrojem EU na podporu investic do dovedností politika soudržnosti prostřednictvím **Evropského sociálního fondu+** (ESF+), přičemž na zelené dovednosti a zelená pracovní místa je k dispozici 5,8 miliardy EUR. ESF+ doplňuje **Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)** investicemi do dovedností, vzdělávání a odborné přípravy, včetně infrastruktury. Přizpůsobení pracovníků ekologické transformaci odbornou přípravou a rozvojem dovedností je podporováno 3 miliardami EUR z **mechanismu pro spravedlivou transformaci**.

Významnou finanční podporu poskytuje **Nástroj pro oživení a odolnost**. Opatření pro odbornou přípravu v oblasti zelených dovedností a pracovních míst v celkové výši přibližně 1,5 miliardy EUR zahrnuje do svých plánů pro oživení a odolnost čtrnáct členských států.

2.4. Obchod a odolné dodavatelské řetězce

EU vítá iniciativy uskutečňované po celém světě na cestě ke klimatické neutralitě a environmentální udržitelnosti. Cíle nulových čistých emisí lze nejlépe dosáhnout, pokud budou pobídky pro technologie přispívající k nulovým čistým emisím založeny na zásadách spravedlivé hospodářské soutěže a otevřeného obchodu. **Čtvrtý pilíř průmyslového plánu Zelené dohody spočívá v globální spolupráci a zapojení obchodu do přechodu na čistou energii.**

EU čerpá konkurenční a politickou sílu ze své pozice obchodní velmoci. Je i nadále atraktivním cílem globálních investic. Bez zefektivnění, které přináší obchod, a bez oboustranně výhodných partnerství, která jsme navázali se třetími zeměmi, bychom nedosáhli odolnosti a nepřekonali jsme výzvy posledních let. V důsledku nárůstu nekalých a donucovacích praktik jsme zároveň museli vyvinout nové nástroje a prosazovat naše práva s cílem zachovat rovné podmínky³⁷. Celkově to odráží snahu EU o otevřenou strategickou autonomii.

³⁵ Bod 18 pokynů k významným projektům společného evropského zájmu: Sdělení Komise – Kritéria pro analýzu slučitelnosti státní podpory, která má podpořit realizaci významných projektů společného evropského zájmu, s vnitřním trhem, Úř. věst. C 528, 30.12.2021, s. 10.

³⁶ Evropský sociální fond+, Erasmus, Horizont Evropa, Evropský fond pro regionální rozvoj, program Digitální Evropa, Nástroj pro oživení a odolnost a Fond pro spravedlivou transformaci.

³⁷ Mimo jiné to vyžaduje posílení schopnosti EU kontrolovat a chránit hranice EU, což je klíčovým cílem nadcházející celní reformy.

Zásadním prvkem naší strategie pro zachování vedoucího postavení EU v oblasti technologií přispívajících k nulovým čistým emisím je **otevřenost obchodu**. Obchodní politika udržuje jednotný trh propojený s póly růstu mimo náš kontinent a zároveň zajišťuje přístup ke vstupům, které jsou pro ekologickou transformaci klíčové. Otevřený obchod na jedné straně vytváří příležitosti pro náš průmysl tím, že otevírá nové vývozní trhy a vytváří úspory z rozsahu. Na druhé straně poskytuje přístup k surovinám, dílům, součástem a službám, které náš průmysl potřebuje, vzhledem k tomu, že dvě třetiny našeho dovozu tvoří meziprodukty.

EU bude se svými partnery spolupracovat na podpoře stability mezinárodního obchodu a posílení právní jistoty pro investory a podniky tím, že bude i nadále podporovat **Světovou obchodní organizaci (WTO)**, mimo jiné prostřednictvím její reformy. Úloha WTO při podpoře klimatické neutrality spočívá v tom, že poskytuje fórum pro jednání o obchodních aspektech ekologické transformace, vyjasňuje, jak podporovat zelené investice způsobem, který minimalizuje narušení obchodu, a zpřísňuje pravidla pro subvence, které mají negativní dopad jak na obchod, tak na klima.

Komise bude rovněž pokračovat v rozvoji sítě **dohod EU o volném obchodu** a zároveň bude stávající dohody co nejlépe využívat prostřednictvím účinného provádění a prosazování. Komise bude zejména usilovat o uzavření jednání s Austrálií do léta 2023 a o dosažení významného pokroku v jednáních s Indií a Indonésií a zároveň bude zkoumat možnosti spolupráce s dalšími partnery v indicko-tichomořském regionu. Rovněž předloží k ratifikaci dohody s Chile, Mexikem a Novým Zélandem a bude usilovat o dosažení pokroku v jednání s Mercosurem. Komise bude rovněž usilovat o dokončení své dohody o hospodářském partnerství s Keňou.

Komise bude podporovat přechod na čistou energii tím, že bude nadále rozvíjet další formy spolupráce s partnery nad rámec tradičnějších obchodních dohod. Nový nástroj spolupráce vytvářejí Rada EU-USA pro obchod a technologie a obdobná připravovaná rada EU-Indie. Prostřednictvím činnosti specializované **pracovní skupiny EU-USA pro snížení inflace** pracují EU a USA na pragmatických řešeních obav EU, aby byly zachovány a posíleny transatlantické hodnotové řetězce a byla zajištěna pozitivní spolupráce ve společném zájmu dosáhnout nulových čistých emisí.

EU vypracovala **dohody o usnadnění udržitelných investic**, a to zejména s partnery v Africe, aby bylo možné snáze lákat a rozšiřovat investice a zároveň začleňovat závazky v oblasti životního prostředí a pracovního práva. Klima a energetika jsou klíčovou oblastí pro partnerství v rámci strategie **Global Gateway**, což je příspěvek EU ke zmenšení celosvětového nedostatku investic. Kromě toho bude EU podporovat rozvojové země v jejich úsilí o přizpůsobení a dodržování autonomních požadavků EU na udržitelnost. EU bude dále rozvíjet politický dialog a konkrétní opatření v oblasti výzkumu a inovací s Uníí pro Středomoří a Africkou uníí s cílem podpořit spolupráci v oblasti obnovitelných zdrojů energie a zeleného vodíku³⁸. Komise navrhuje, aby investice do dalších klíčových oblastí partnerství, jako jsou digitální technologie nebo doprava, byly dále sladěny s cílem nulových čistých emisí. Komise bude i nadále podporovat udržitelné investice do energetiky, dopravy a digitální konektivity tím, že bude realizovat hospodářské a investiční plány pro západní Balkán, Východní partnerství a jižní sousedství.

Bude se vyvíjet i **řada nových iniciativ**:

---

³⁸ V rámci programu Horizont Evropa zahájila EU zvláštní „africkou iniciativu“ a „středomořskou iniciativu“, přičemž na každou iniciativu byly vyčleněny celkové investice EU ve výši přibližně 300 milionů EUR.

- S podobně smýšlejícími partnery budeme spolupracovat na vytvoření **klubu pro kritické suroviny** s cílem zajistit bezpečné, udržitelné a cenově dostupné celosvětové dodávky surovin, které jsou nezbytné pro naši ekologickou a digitální transformaci s konkurenceschopnou a diverzifikovanou průmyslovou základnou. Na základě stávajících mezinárodních iniciativ vypracuje klub zásady, které sdruží spotřebitele surovin a země bohaté na zdroje a podpoří spolupráci, díky níž se rozvojové země bohaté na zdroje budou moci posunout vpřed v hodnotovém řetězci.
- Budeme rozvíjet **průmyslová partnerství v oblasti čistých technologií / k dosažení nulových čistých emisí**³⁹, která podpoří celosvětové přijetí technologií přispívajících k nulovým čistým emisím, a podpoříme úlohu průmyslových kapacit EU při přípravě podmínek pro celosvětový přechod na čistou energii.
- Vypracujeme **strategii v oblasti vývozních úvěrů**, která bude zahrnovat **nástroj EU pro vývozní úvěry a posílenou koordinaci finančních nástrojů EU**. Lze tak podpořit soudržnost s politikami EU, jako je Zelená dohoda pro Evropu nebo strategie Global Gateway, které se zavázaly investovat do infrastruktur sladěných s cestami k dosažení nulových čistých emisí.

Otevřenosti se daří pouze tam, kde přetrvává spravedlnost. Na podporu ekologické transformace vyvinuly země po celém světě nové iniciativy. Je-li veřejná stopa na soukromých trzích nadměrná, narušení vytvářejí nerovné podmínky a dochází k nekalé hospodářské soutěži. Zvláště palčivá je tato obava v souvislosti s netržními hospodářstvími. EU chce na tyto trendy důrazně reagovat.

Komise bude v první řadě i nadále plně využívat **nástroje na ochranu obchodu** k ochraně jednotného trhu před nekalými obchodními praktikami, jako je dumping a subvence narušující hospodářskou soutěž, se zaměřením na odvětví, která jsou pro dosažení cíle EU v oblasti nulových čistých emisí klíčová. Podnikneme rovněž další kroky k zajištění toho, aby naše opatření nebyla obcházena.

Vzhledem k tomu, že zelené pobídky se šíří po celém světě, Komise zajistí, aby zahraniční subvence nespravedlivě neoslabovaly konkurenceschopnost evropského průmyslu. **Nařízení o zahraničních subvencích** vstoupilo v platnost dne 12. ledna 2023 a poskytuje další nástroj k prošetření subvencí poskytovaných třetími zeměmi s ohledem na jejich konkrétní dopad na vnitřní trh. EU bude rovněž spolupracovat s partnery na identifikaci a řešení subvencí narušujících hospodářskou soutěž nebo nekalých obchodních praktik souvisejících s krádeží duševního vlastnictví nebo nuceným transferem technologií v netržních hospodářstvích, jako je Čína.

Komise bude rovněž podporovat reciprocitu přístupu na trhy s veřejnými zakázkami. Aby se zajistilo, že společnosti z EU budou mít rovný přístup na trhy s veřejnými zakázkami ve třetích zemích, je Komise připravena poprvé použít v roce 2023 **Nástroj pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek**.

V neposlední řadě by EU a její členské státy v době rostoucího geopolitického napětí měly při hájení svých zájmů jednat společně. **Rámec EU pro prověřování přímých zahraničních investic** umožňuje účinnou koordinaci s cílem zabezpečit klíčová evropská aktiva a chránit kolektivní bezpečnost. Fungování mechanismu přezkoumáváme a posuzujeme, jak lze dále zlepšit jeho účinnost, aniž bychom ohrozili naši otevřenost vůči přímým zahraničním investicím. Zároveň budeme svou činnost koordinovat se spojenci, mj. i v rámci pracovního programu pro hospodářskou bezpečnost předloženého Japonskem, které předsedá skupině G7.

³⁹ Jak je nastínila Koalice ministrů obchodu pro klima:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/IP_23_248

Nástroj EU proti nátlaku poskytne po přijetí vhodné nástroje pro rychlou reakci na hospodářské zastrašování.

3. ZÁVĚRY

EU je i nadále atraktivním cílem udržitelných investic. Jednotný evropský trh za posledních 30 let stojí za velmi významnými hospodářskými přínosy a za růstem ročního HDP EU v průměru o 8–9 %⁴⁰. Evropský obchodní model je založen na otevřenosti a evropský sociální model poskytuje vzdělávání, sociální ochranu pracovníků i ochranu zdraví a životního prostředí. Nabízíme prostředí příznivé pro podnikání (např. kvalita infrastruktury, právní stát). Spolu se spravedlivou hospodářskou soutěží a jedinečným regulačním rámcem zaměřeným na souběžnou digitální a ekologickou transformaci to pomáhá investorům zajistit nezbytnou předvídatelnost.

Průmyslový plán Zelené dohody má zjednodušit, urychlit a sjednotit pobídky k zachování konkurenceschopnosti a atraktivity EU jako oblasti vhodné pro investice do průmyslu s nulovými čistými emisemi. EU a její členské státy mohou společně vyslat silný signál podnikům a zároveň urychlit souběžnou transformaci.

V krátkodobém horizontu, a zejména s ohledem na nekalou hospodářskou soutěž v souvislosti s vysokými cenami energie, je opodstatněné přijmout na podporu evropského průmyslu dočasná a cílená dodatečná opatření. Právní prostředí je třeba uzpůsobit nové realitě. Mělo by být jednodušší a rychlejší, aby lépe sloužilo cílům EU na cestě k udržitelnému hospodářství a společnosti s nulovými čistými emisemi.

Toto sdělení je dalším krokem v provádění versailleského programu⁴¹. Představuje reakci Komise na krátkodobé výzvy, kterým čelí evropský průmysl. Komise rovněž zohlední výzvu Evropské rady, aby před jejím březnovým zasedáním předložila širší strategii k posílení dlouhodobé konkurenceschopnosti na jednotném trhu vzhledem k tomu, že tento trh slaví 30. výročí svého trvání. Komise rovněž vyzývá členské státy, aby se dohodly na přezkumu správy ekonomických záležitostí.

Komise je připravena podporovat průmysl a společnost při přechodu k udržitelnosti prostřednictvím investic do nových technologií i poskytováním finanční prostředků tam, kde je to možné a nezbytné. Investice do kvalifikovaného obyvatelstva vyžadují, aby klíčovou součástí naší budoucnosti byla odborná příprava a vzdělávání. Protože žijeme v propojeném světě a ekologická transformace je za hranicemi EU realitou, bude se Komise i nadále angažovat a spolupracovat našimi obchodními partnery na základě otevřeného, ale i asertivního přístupu.

Komise vyzývá vedoucí představitele, vlády, tvůrce právních předpisů a sociální partnery, aby provádění tohoto plánu podpořili, a je připravena jej před březnovým zasedáním Evropské rady promítnout do konkrétních návrhů vycházejících z probíhajícího posouzení potřeb.

---

⁴⁰ Diskusní dokument 094: [Quantifying the Economic Effects of the Single Market in a Structural Macromodel \(Kvantifikace hospodářských dopadů jednotného trhu v strukturálním makromodelu\) \(europa.eu\)](#), Jan in't Veld, 2019.

⁴¹ Neformální zasedání hlav států a předsedů vlád, Versailleské prohlášení, 11. března 2022.